

Opole, dnia 10 sierpnia 2026 r.

BIR/2847/2026/ML

Sz.P.
Małgorzata Gromadzka
Sekretarza Stanu w Ministerstwie
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowna Pani Minister,

Zarząd Izby Rolniczej w Opolu zwraca się z wnioskiem o podjęcie pilnych działań w zakresie funkcjonowania Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej oraz procedury szacowania szkód w gospodarstwach rolnych, w szczególności w sytuacji występowania krótkotrwałych, lecz ekstremalnych zjawisk pogodowych, które mogą powodować rzeczywiste i nieodwracalne uszkodzenia upraw.

Do Izby Rolniczej w Opolu napływają liczne sygnały od producentów rolnych dotyczące szkód powstałych w związku z utrzymującymi się w bieżącym sezonie ekstremalnie wysokimi temperaturami, sięgającymi 35–40°C, którym towarzyszy znaczny deficyt wilgoci w glebie. Zjawiska te występują niejednokrotnie w kluczowych fazach rozwoju roślin, powodując silny stres termiczny i wodny, zahamowanie procesów wegetacyjnych, uszkodzenia roślin oraz nieodwracalne ograniczenie potencjału plonotwórczego.

W ocenie Zarządu Izby obecny sposób monitorowania suszy rolniczej nie zawsze pozwala na pełne odzwierciedlenie rzeczywistej sytuacji występującej na poziomie poszczególnych gospodarstw. Wynika to między innymi z charakteru samego zjawiska. Opady atmosferyczne, szczególnie o charakterze konwekcyjnym, są często bardzo nierównomierne przestrzennie. W obrębie kilku gospodarstw może wystąpić sytuacja, w której na jednym obszarze odnotowany zostanie intensywny opad sięgający kilkudziesięciu litrów na metr kwadratowy, podczas gdy na pobliskich terenach wystąpi jedynie niewielki opad lub nie wystąpi on wcale.

Jednocześnie wystąpienie pojedynczych opadów w analizowanym okresie nie musi oznaczać zapewnienia roślinom odpowiedniej ilości wody. Szczególnie w warunkach ekstremalnie wysokich temperatur, intensywnego parowania i zwiększonego zapotrzebowania roślin na wodę, nawet występujące okresowo opady mogą nie zrekompensować powstałego deficytu. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy niedobór wody i wysoka temperatura występują w krytycznej fazie rozwoju konkretnej uprawy. Późniejsze wystąpienie opadu nie jest w stanie cofnąć uszkodzeń, które już powstały.

W związku z powyższym Zarząd Izby Rolniczej w Opolu zwraca uwagę na potrzebę takiego ukształtowania procedury oceny szkód, aby wynik Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej

stanowił istotne źródło informacji i narzędzie pomocnicze dla komisji ds. szacowania szkód, nie zaś wyłączną podstawę do stwierdzenia, czy w gospodarstwie wystąpiła szkoda wymagająca oceny w terenie. W szczególności w przypadku zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia szkód, przy jednoczesnym utrzymywaniu się ekstremalnych warunków pogodowych, komisja powinna mieć możliwość dokonania bezpośrednich oględzin plantacji, niezależnie od tego, czy w danym miejscu system IUNG formalnie wskazuje wystąpienie suszy rolniczej. Ocena faktycznego stanu plantacji powinna być dokonywana w możliwie najkrótszym czasie od zgłoszenia szkody, a w szczególności przed dokonaniem zbioru uprawy, kiedy możliwe jest jeszcze rzeczywiste określenie zakresu uszkodzeń.

Z punktu widzenia producenta rolnego szczególnie istotna jest bowiem faktyczna ocena plantacji, a nie wyłącznie wynik modelu lub danych przypisanych do określonego obszaru. System monitoringu powinien wspierać pracę komisji, dostarczając jej obiektywnych danych meteorologicznych, natomiast nie powinien uniemożliwiać komisji dokonania oględzin w sytuacji, gdy stan upraw wskazuje na wystąpienie rzeczywistych szkód.

W ocenie Zarządu zasadne jest również zwiększenie wykorzystania lokalnych źródeł danych meteorologicznych, w tym danych pochodzących ze stacji funkcjonujących przy Ośrodkach Doradztwa Rolniczego. Większa liczba punktów pomiarowych pozwoliłaby lepiej uwzględniać lokalne zróżnicowanie opadów i temperatur, szczególnie na obszarach rolniczych, gdzie warunki atmosferyczne mogą znacząco różnić się nawet pomiędzy sąsiadującymi miejscowościami. Jest to szczególnie istotne w przypadku gwałtownych i lokalnych opadów burzowych oraz długotrwałych okresów ekstremalnie wysokich temperatur.

Mając powyższe na uwadze, Zarząd Izby Rolniczej w Opolu zwraca się z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do:

1. wzmocnienia roli komisji ds. szacowania szkód i umożliwienia im przeprowadzania oględzin plantacji w terenie w przypadku zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia rzeczywistych szkód, również w sytuacji, gdy System Monitoringu Suszy Rolniczej nie wskazuje formalnie wystąpienia suszy na danym obszarze;
2. traktowania danych i wyników Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej jako jednego z elementów oceny sytuacji, a nie wyłącznego kryterium decydującego o możliwości dokonania przez komisję oceny szkody;
3. przeanalizowania możliwości zwiększenia liczby i wykorzystania lokalnych punktów pomiarowych, w szczególności stacji funkcjonujących przy Ośrodkach Doradztwa Rolniczego, w celu zwiększenia dokładności i lokalnej rozdzielczości danych wykorzystywanych do monitorowania warunków pogodowych;

Izba Rolnicza w Opolu

ul. Północna 2
45-805 Opole
tel. 77 4572326

4. uwzględnienia w systemie oceny szkód wpływu krótkotrwałych, ekstremalnych zjawisk pogodowych, w szczególności bardzo wysokich temperatur występujących w krytycznych fazach rozwoju roślin, które mogą powodować nieodwracalne uszkodzenia upraw pomimo wystąpienia w późniejszym okresie opadów.

Należy podkreślić, że celem proponowanych zmian nie jest podważanie zasadności funkcjonowania Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej, lecz jego uzupełnienie o możliwość uwzględnienia rzeczywistego stanu plantacji oraz bardziej szczegółowych, lokalnych danych meteorologicznych. Takie rozwiązanie pozwoliłoby lepiej odpowiadać na coraz częściej występujące gwałtowne i lokalne zjawiska pogodowe oraz zapewnić producentom rolnym bardziej adekwatną i sprawiedliwą ocenę rzeczywistych poniesionych strat.

Tym samym Zarząd Izby Rolniczej w Opolu zwraca się do Pani Minister o przeanalizowanie przedstawionych postulatów oraz podjęcie działań zmierzających do wypracowania rozwiązań, które pozwolą na skuteczniejsze uwzględnianie rzeczywistych szkód występujących w gospodarstwach rolnych.

Z poważaniem

PREZES
Izby Rolniczej w Opolu
Jerzy Sewielski

Do wiadomości:

1. Sz.P. Stefan Krajewski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
2. Sz.P. Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

